

ПРЕВЕНЦИЈА У ФУНКЦИЈИ ЗАШТИТЕ ЗДРАВЉА
У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

SERBIAN ACADEMY OF SCIENCES AND ARTS

PROBLEMS OF PUBLIC HEALTH
AND HEALTH CARE SYSTEM
Book II

PREVENTION IN THE FUNCTION
OF HEALTH PROMOTION
IN REPUBLIC OF SERBIA

Editor
Academician
LJUBIŠA RAKIĆ

BELGRADE 2019

СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ

ПРОБЛЕМИ ЈАВНОГ ЗДРАВЉА
И СИСТЕМА ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ
Књига II

ПРЕВЕНЦИЈА У ФУНКЦИЈИ
ЗАШТИТЕ ЗДРАВЉА
У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Уредник
академик
ЉУБИША РАКИЋ

БЕОГРАД 2019

Издаје
Српска академија наука и уметности
Кнеза Михаила 35, Београд

Технички уредник
Никола Стевановић

Лектор и коректор
Невена Ђурђевић

Тираж
400 примерака

Штампа
ЈП Службени гласник, Београд

САДРЖАЈ

CONTENTS

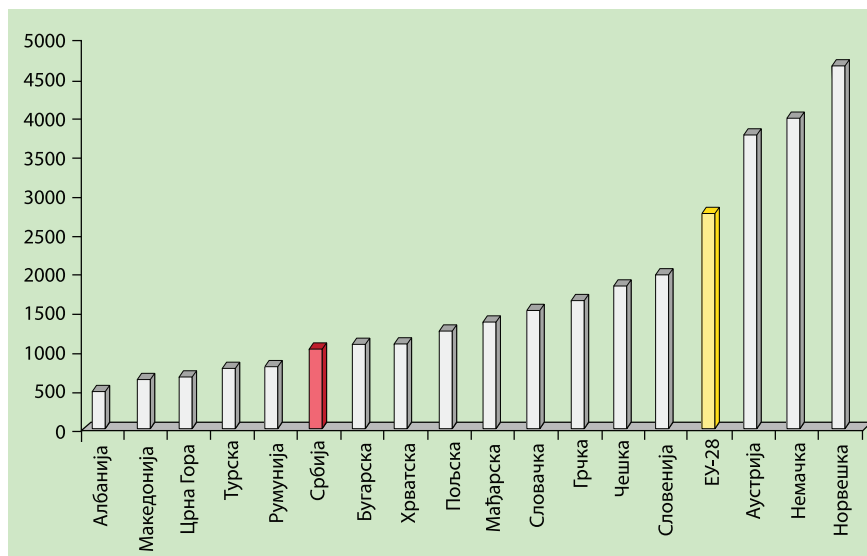
Љубисав Ракић, <i>Превенција у функцији заштитије здравља у Републици Србији</i>	7
Ljubisav Rakić, <i>Disease prevention in the function of health promotion</i>	14
Татјана Пекмезовић, Дарија Кисић Тепавчевић, <i>Концепти превенције: од науке до имплементације</i>	15
Tatjana Pekmezović, Darija Kisić Tepavčević, <i>Concept of prevention: from science to implementation</i>	24
Верица Јовановић, <i>Превентивне активности у систему здравствене заштитије у Републици Србији</i>	25
Verica Jovanović, <i>Preventive activities in the system of health protection in Republic of Serbia</i>	34
Драган Мицић, Весна Бјеговић-Микановић, <i>Могућности превенције у здравственом систему Србије: проблеми и перспективе</i>	37
Dragan Micić, Vesna Bjegović-Mikanović, <i>Possibilities of prevention in health care system of Serbia: problems and perspectives</i>	55
Радан Џодић, <i>Превентивне активности у систему здравствене заштитије у Републици Србији</i>	57
Radan Džodić, <i>Preventive activities in the health care system in the Republic of Serbia</i>	86
Весна Књегинић, <i>Финансирање превентивне здравствене заштитије у Републици Србији</i>	87

ФИНАНСИРАЊЕ ПРЕВЕНТИВНЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

ВЕСНА КЊЕГИЊИЋ¹

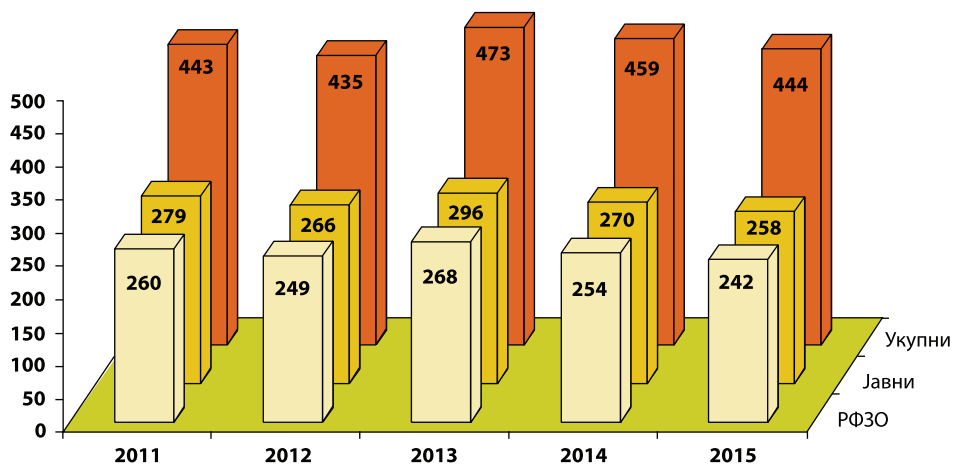
Законом о буџету Републике Србије уређују се приходи и примања, расходи и издаци буџета Републике Србије, његово извршавање, обим задужења за потребе финансирања дефицита и конкретних пројеката и давање гаранција, управљање јавним дугом, коришћење донација, пројектних зајмова, коришћење прихода од продаје добара и услуга буџетских корисника и права и обавезе корисника буџетских средстава.

Посматрајући издвајања за здравствену заштиту, као проценат од бруто домаћег производа, Србија је са својих 9,4% нешто испод просека ЕУ (за 0,5%) у 2015. години и за здравствену заштиту издваја релативно више од низа европских земаља. Међутим, у поређењу са земљама ЕУ и неким другим европским земљама, као и просеком земаља ЕУ, Република Србија у апсолутном износу издваја мала средства за здравствену заштиту, што је последица релативно ниског нивоа БДП Србије.

* Извор података ИЗЈЗ „Др Милан Јовановић Батут“

¹ В.д. помоћник министра, Сектор за јавно здравље и програмску здравствену заштиту, Министарство здравља Републике Србије

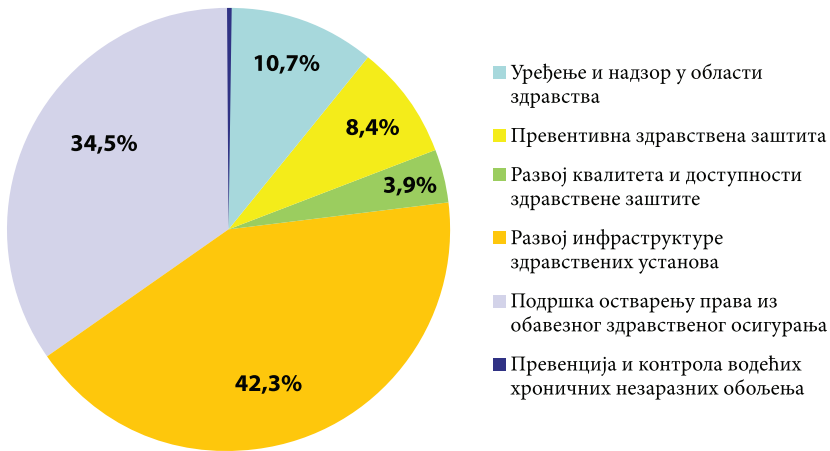
Расходи за здравствену заштиту по становнику у Србији (у еврима), у периоду 2011–2015.

*Извор података ИЗЈЗ „Др Милан Јовановић Батут“

Финансијска издвајања према критеријуму функције за превенцију и заштиту на раду (подаци Националног здравственог рачуна за 2015. годину) износе укупно 24.431 милион динара. Посматрано у односу на укупне расходе за ЗЗ то је 6,4%. Приближно 2/3 расхода за превенцију финансирано је од стране МЗ кроз програм „Превентивна здравствена заштита“.

Министарство здравља је у 2017. години располагало са програмским буџетом у износу од 11.007.603.000 динара, распоређеним у шест главних програма:

1. Уређење и надзор у области здравства;
- 2. Превентивна здравствена заштита;**
3. Развој квалитета и доступности ЗЗ;
4. Развој инфраструктуре здравствених установа;
5. Подршка остварењу права из обавезног здравственог осигурања;
- 6. Превенција и контрола водећих хроничних незаразних обољења.**

Дијаграм процентуалног удела појединих програма у буџету МЗ у 2017. години

Програм „Превентивна здравствена заштита” обухвата 13 програмских активности и пројеката:

- Подршка раду института „Др Милан Јовановић Батут”;
- Подршка раду института и завода за јавно здравље;
- Омасовљавање добровољног давалаштва крви;
- Вирусолошки надзор инфективних болести;
- Превенција ширења хуманог беснила;
- Унапређење доступности 33 ромској популацији;
- Подршка активностима удружења грађана у области 33;
- Детекција вируса западног Нила у популацијама комараца на територији РС;
- Детекција изазивача лајмске болести и вирусног крпељског енцефалитиса на популацији крпеља;
- Спречавање настанка слепила код превремено рођене деце;
- Телефонско саветовалиште „Хало беба”;
- Јачање капацитета Националне референтне лабораторије за туберкулозу;
- Превенција обољења изазваних хуманим папилома вирусом.

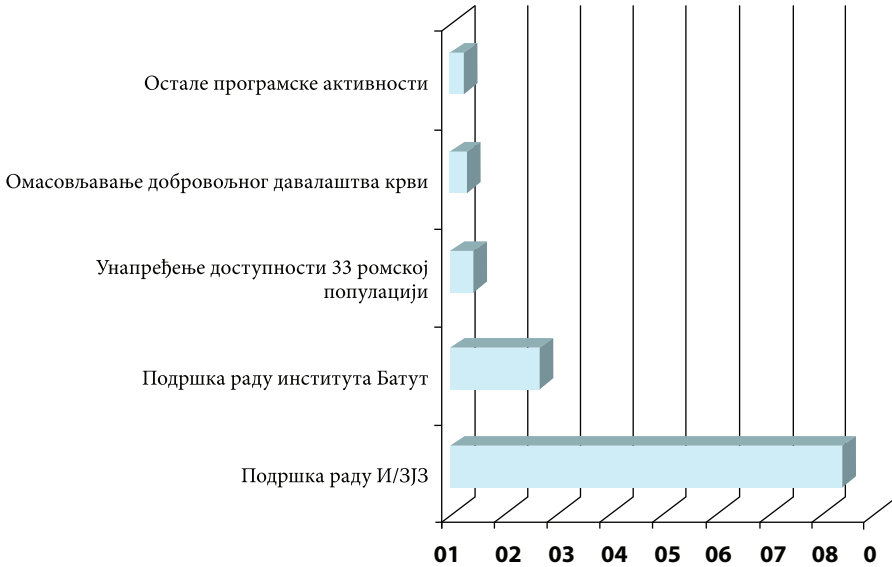
Програм „Превентивна здравствена заштита“ је финансиран:

- у току 2015. године 1.023.398.000 динара;
- у току 2016. године 934.731.000 динара;
- у току 2017. године 925.600.000 динара.

Издавање износи око 8,5% из буџета Министарства здравља.

У периоду од 2015. до 2017. године имамо пад издавања за превентивну здравствену заштиту са 1.023.398.000 на 925. 600. 000 РСД.

Програм „Превентивна здравствена заштита” са следећом структуром опредељених средстава приказаних на следећем дијаграму:

Подршка раду института и завода за јавно здравље у 2017. години спровођена је кроз девет базичних програмских активности.

Активности поверене Институту за јавно здравље „Др Милан Јовановић Батут“:

- планирање, организација и праћење спровођења националних програма за организовани скрининг рака у Републици Србији;
- координација активности на пољу ХИВ/АИДС-а, полно преносивих инфекција, вирусних хепатитиса и туберкулозе;
- развијање националних здравствених рачуна у Србији;
- спровођење међународног здравственог правилника;
- активност научноистраживачке библиотеке на прикупљању, сређивању, чувању и издавању релевантне библиотечке грађе запосленима у систему здравствене заштите;
- програм имплементације система комуникације и праћење догађаја у јавном здрављу у складу са препорукама Европског центра за контролу болести.

У 2018. ГОДИНИ ПЛАНИРАМО:

- развој интегрисаног здравственог информационог система;
- испитивање ризичног понашања у складу са кључним индикатором Европског центра за мониторинг дрога и зависности од дрога – „Истраживања у општој популацији“;
- анализа капацитета установа из државног и приватног сектора за спровођење националног мониторинга намирница и предмета опште употребе;
- очување и унапређење сексуалног и репродуктивног здравља становништва Републике Србије;
- унапређење програма наставе предмета физичког и здравственог васпитања у основним и средњим школама.

У организационој структури Министарства здравља Републике Србије за праћење и спровођење програма „Превентивна здравствена заштита“ одговоран је Сектор за јавно здравље и програмску здравствену заштиту.